

Arnold Selikowitz i Finnmark våren 1945.

Tannlege i krigstjeneste

Arnold Selikowitz var norsk tannlegestudent i Leipzig da Hitler kom til makten i 1933. Slik opplevde han nazifiseringen av Tyskland på nært hold. Og på veldig nært hold, da han sammen med en medstudent, en dag fikk hodet til Van der Lubbe, som ble beskyldt for Riksdagsbrannen, inn på patologen.

 HARRY SAM SELIKOWITZ

Tolv år senere, i 1944, stod han, som er min far, om bord i et britisk hangarskip på vei til Murmansk. Sammen med en gruppe norske soldater tok han seg videre til de befrikkede områdene av Finnmark. Hensikten var å komme soldater og sivile til unnsetning, samt å forsvare de frigjorte områdene. Under svært vanskelige forhold sto han for en hardt tiltrengt tannbehandling av norske og russiske soldater. Og av sivile som hadde unsluppet evakueringen av Finnmark.

Sverige og England

Min far kom til Sverige i 1942 og arbeidet som tannlege for de norske politistyrkene og for nordmenn som skulle videre til England med fly. Han fikk også gjort undersøkelse av mannskapets tenner.

Høsten 1944 fikk han endelig selv mulighet til å dra til England. Her meldte han seg til aktiv tjeneste, ble innrullert i marinen og overført til Shetland. Der tjenestegjorde han som løytnant og tannlege for Shetlandsgjengen, MTB-våpenet og Marinens flyvåpen ved den norske marinebasen i

Arnold Selikowitz kom til Murmansk med konvoi JW63 7. januar 1945. Selikowitz tjenestegjorde som tannlege på det britiske eskortehangarskipet HMS Vindex.

Arnold Selikowitz (t.v.) sammen med en kamerat i Marinens Krigsveteranforening på Akershus Festning under frigjøringsjubileet 8. mai 1995

Scalloway. Dette var en operativ marinebase og krigsbegivenhetene kom nært innpå. MTBene brukte kjentfolk for å navigere langs norskekysten.

Det hendte at tannlegen måtte tørne ut midt på natten for å kurere tannsmertor på personell som hadde kjentmannsoppdrag og skulle ut igjen neste dag.. Min far var fire måneder på Shetland og fikk venner for livet.

Til Finnmark

I desember 1944 kom det et telegram, stemplet «Hemmelig», hvor han ble beordret til å tjenestegjøre i de befrieede områdene av Finnmark.

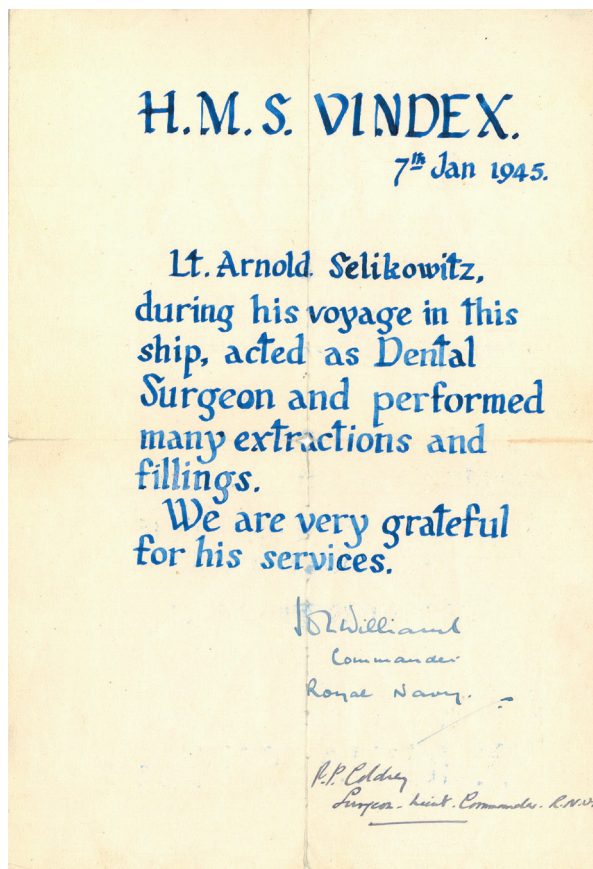
Min far fortalte meg at han ble rørt ved tanken på å skulle komme hjem til Norge igjen. Operasjonene til Finnmark bar kodenavnet «Team Work», var strengt hemmelig og depotsjefen på St. Andrews, hvor tannlegeutstyret ble hentet, den tidligere generalsekretæren i NTF, Jacob Ramm, ble nesten fornærmet da han ikke fikk vite hva det skulle brukes til.

Sanitetspersonellet ble sendt til marinebasen Scapa Flow og gikk om bord i det britiske eskortehangarskipet HMS Vindex, konvoi JW63 som var en del av Murmanskkonvoiene.

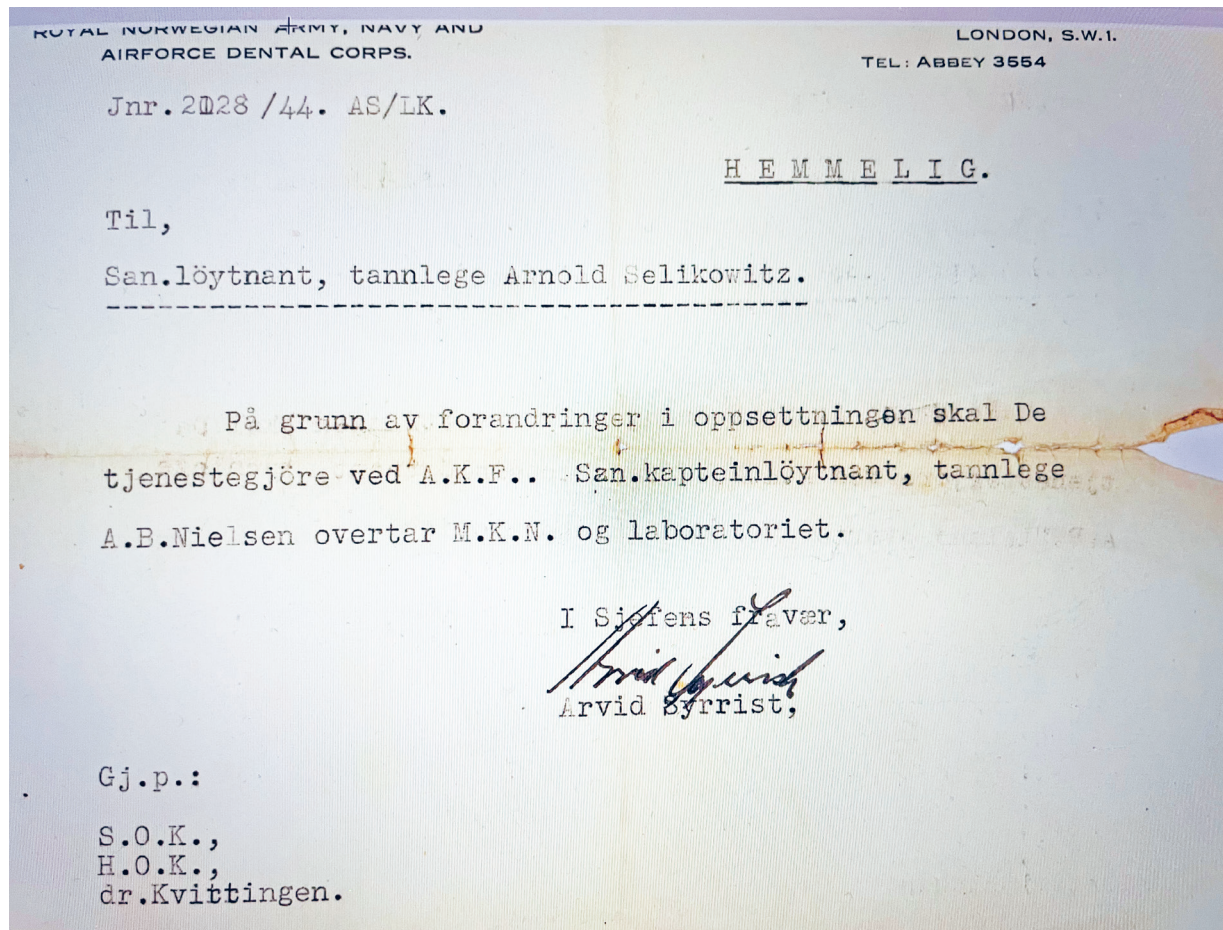
Overfarten tok litt over en uke for de 38 skipene i konvoien og min far tjenestegjorde som tannlege om bord. Det var 25 fly om bord. Kursen ble lagt via Bjørnøya for å holde trygg avstand til tyske fly og ubåter som opererte fra norskekysten.

Murmansk var bombet av tyskerne. Etter et kort opphold dro far videre med Amerikalinjens S/S Iddefjord,

og båten la til ved den provisorisk reparerte havnen i Kirkenes 22. januar 1945. De hadde med de første forsyningene til sivile som hadde unngått tvangsevakueringen av landsdelen.

Attest fra tjenesten ombord på HMS Vindex

Ordre om overføring til Kirkenes.

Min far fant en ruin, pakket ut utstyret han hadde med fra England og satte i gang under ytterst krevende og kalde forhold. Senere fikk han satt opp en Nissen-hytte til kontor, et bølgeblikkskur, kaldt og trekkfullt. Alle kanyler med bedøvelse var frosset, så han fikk bedøvelsesveske av legetjenesten. Han begynte med en tråmaskin, men utpå våren fikk han tilgang til en liten motordrevet unit som kom med en senere transport fra England. Både sivile, norske og sovjetiske soldater fikk tannbehandling. At han hadde tatt et kurs i krigskirurgi før 1940 kom også godt med.

Om våren dro min far, med tanntekniker Stokstad, til Varangerbotn for å behandle soldatene i Varangerbataljonen. Langs veien lå døde hester og tyske krigsgraver.

Det ble mange ekstraherte tenner. Utover våren forbedret forholdene seg for de norske soldatene i Finnmark. En avdeling som lå i Tana fisket så mye laks den klarte og forsynte mange av de andre soldatene.

Hjem til Norge

Da krigen var slutt 8. mai 1945 fikk min far perm for å besøke sin kone i Stockholm og det ble en spesiell tur da han fløy med Bernt Balchen, (norskfødt amerikansk flyger, pionér innen polarflyving, oppdagelsesreisende og offiser). Da Balchen måtte hvile litt, overtok min far spaken.

I august kom Arnold Selikowitz hjem til Oslo og tilbake til sin praksis i Torggata. Siemens-utstyret som han hadde kjøpt nytt før krigen, fant han igjen i Victoria Terrasse, der tyskerne hadde tannlegekontor.

I årene etter krigen var Selikowitz svært opptatt av krigsveteranenes sak, og var med på å danne Marinens Krigsveteranforening. I hele livet hadde han kontakt med flere som han hadde møtt i krigsårene og han fortalte alltid velvillig om sine tannlegeopplevelser i en for Norge tragisk tid.